

Detsember ehk jõulukuu, ka joulu-, talvistepüha-, talsipühi-, talissepüha-, talssepüha-, talviste-, talipüha-, talve- ning mängukuu.

Tähtpäevad

 7. Tõnnipäev. Tõnn on kodu- haldjas ehk -jumal.

 21.–24. Jõulud on maarahva aastavahetuse pühad, mis kestavad pööripäevast uue aastani. Jõuluks puhastatakse hoolega kogu majapidamine ja valmistatakse rikkalikud piduroad. Ustele, akendele ja väravatele tõmmatakse kaitsvad jõuluristid ning tubadesse riputatakse õnnistavad krässid jms.

Leib ja liha peavad kogu pühadeaja laual olema. Püsitakse kodus, puhatakse, mängitakse jõulumänge ja süüakse hästi. Öösel hoitakse hingede jaoks tuli üleval, toidud laual ja voodid vabad.

Jõululaupäev (24.12.) on vana-aastaõhtu. Enne päevaloojangut käiakse saunas. Öhtul-öösel süüakse 7, 9 või 12 korda, et saada uueks aastaks palju jõudu. Öösel või hommikul pestakse puhta ja värsket veega silmi, et olla aasta läbi terve. Loomadele viiakse leiba ja soovitakse neile head uut aastat.

 25. Ajastaja päev ehk uusaasta. Algab päikeseaasta ning päevad hakkavad lõpuks taas pikemaks minema. Mehed ja poisid käivad külas head uut aastat soovimas.

Kuu kõvad ja pehmed ajad

 1. päev – vana kuu pehme aja algus.

 3. päev – kuu loomine.

 5. päev – noore kuu kõva aja algus.

 9. päev – kuu esimene veerand, pehme aja algus.

 15. päev – täiskuu kõva aja algus.

 17. päev – täiskuu.

 19. päev – kuu lõmanda veerandi pehme aja algus.

Thunide külvikalender

Detsember 2013

Päev	Element	Taime osa
P 1.	Õhk	Õis kl 9ni ja kl 14–22
E 2.	Õhk/vesi	Leht kl 4st
T 3.	Vesi	Leht
K 4.	Vesi/tuli	
N 5.	Tuli	Vili
R 6.	Tuli	Vili kl 5ni, kl 6st juur
L 7.	Tuli/maa	Juur
P 8.	Maa/õhk	Juur kl 3ni, kl 4st õis
E 9.	Õhk	Õis
T 10.	Vesi	Õis kl 17ni
K 11.	Vesi	
N 12.	Vesi/tuli	Leht kl 6–13, kl 14st õis
R 13.	Tuli	Õis kl 9ni, kl 15 vili
L 14.	Tuli/maa	Vili kl 18ni, kl 19st juur
P 15.	Maa	Juur
E 16.	Maa	Juur
T 17.	Maa/õhk	Juur kl 18ni, kl 19st õis
K 18.	Õhk	Õis
N 19.	Õhk	Õis
R 20.	Õhk/vesi	
L 21.	Vesi/tuli	Vili kl 22st
P 22.	Tuli	Vili
E 23.	Tuli	Vili
T 24.	Tuli/maa	Vili kl 18ni, kl 19st juur
K 25.	Maa	Juur
N 26.	Maa	Juur
R 27.	Maa	Juur kl 23ni
L 28.	Maa/õhk	Õis kl 8–24
P 29.	Õhk/vesi	Õis kl 5–14, kl 15st leht
E 30.	Vesi	Leht
T 31.	Vesi/tuli	Leht kl 16ni, kl 17st vili

Istutusaeg: 1. detsember kl 00 kuni 3. detsember kl 16, ja 17. detsember kl 5 kuni 31. detsember kl 24.

- 3. detsembril kl 2.22 on Kuu loomine.
- 9. detsembril kl 17.12 algab Kuu esimene veerand.
- 17. detsembril kl 11.28 algab täiskuu aeg.
- 21. detsembril kl 19.11 algab talv.
- 25. detsembril kl 15.48 algab Kuu viimane veerand.

 25. päev – kuu neljas veerand, kõva aja algus.

Pehme (mäda) aeg on hea lagundaja ja mädandaja. Pehmel ajal lähevad haavad kergesti halvaks ja piim hapuks. Siis raiutakse võsa, laotatakse sõnnikut, hävitatakse kahjureid ning külvatakse-istutatakse kõike, mis alla kasvatab. Kõige pehmem aeg on kaduneljäpäev.

Kõval (kalgil) ajal alustatud või tehtud asjad jäävad püsima: puu ei mädane ja haavad paranevad hästi. Aasta kõige kõvemad ajad on radokuu ümbruses. Kõik, mis kasvama peab (külv, istutus), tehakse maha noore kuuga.

Allikas: "Maavalla kalender 10 226 (2013)", Maavalla Koda